

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือน เพศชาย อายุระหว่าง 26-45 ปี และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา สภาพทั่วไปของครัวเรือนจะเป็นครัวเรือนที่มีขนาดกลางคือมีสมาชิกอยู่ระหว่าง 1-4 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 คนส่วนใหญ่มีบุตรที่อยู่ในระหว่างการศึกษารวม 1 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.8 คนการถือครองที่ดินจะมีที่ดินเป็นของตนเองจะใช้ประโยชน์จากที่ดินในการทำการเกษตรระหว่าง 1-5 ไร่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.88 ไร่ รายได้ของครัวเรือนส่วนใหญ่จะได้จากทั้งทางภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร

การใช้จ่ายของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับรายได้ มีรายได้เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 60,983.97 บาทและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 8,173.7 บาท โดยที่ครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่าครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้ต่ำ และครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้สูงจะมีสัดส่วนของค่าใช้น้อยกว่าครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้ต่ำ และครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้สูงจะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน บุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา การถือครองที่ดินโดยมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ขนาดการใช้ที่ดินทำการเกษตร และมีการประกอบอาชีพทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรมากกว่าเกษตรที่มีรายได้ต่ำ

แบบแผนการใช้จ่ายของครัวเรือน เกษตรกรทั้งหมดมีจำนวนร้อยละของครัวเรือนที่ใช้จ่ายในหมวดอาหารเป็นมากอันดับแรกและรองลงมาจะเป็นค่าใช้จ่ายในหมวดเครื่องนุ่งห่ม การทำบุญ การลงทุน ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่ารักษาพยาบาล การศึกษา การเลี้ยงโชค ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ที่อยู่อาศัย และสันทนาการเป็นอันดับสุดท้าย และมีสัดส่วนต่อค่าใช้จ่ายรวมมากที่สุดหมวดอาหารรองลงมาได้แก่ หมวดการลงทุน ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เครื่องนุ่งห่ม ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ การศึกษาของบุตร ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่อยู่อาศัย การทำบุญ การเลี้ยงโชค ค่ารักษาพยาบาล และหมวดสันทนาการ เป็นลำดับสุดท้าย

ครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำมีจำนวนร้อยละของครัวเรือนที่มีการใช้จ่ายในหมวดอาหารมากเป็นอันดับแรก รองลงมาจะเป็นหมวดเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม การทำบุญ การลงทุน ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่ารักษาพยาบาล การเลี้ยงโชค การศึกษาของบุตร ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ที่อยู่อาศัย และสันทนาการเป็นหมวดสุดท้าย และมีสัดส่วนต่อค่าใช้จ่ายรวม ในหมวดอาหารมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หมวดการลงทุน ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เครื่องนุ่งห่ม ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ การศึกษาของบุตร ที่อยู่อาศัย การทำบุญ ยาสูบฯ การเลี้ยงโชค ค่ารักษาพยาบาลและหมวดสันทนาการเป็นอันดับสุดท้าย

ครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้สูงมีจำนวนร้อยละของครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่าย ในหมวดอาหารและการทำบุญมากเป็นอันดับแรก รองลงมาจะเป็นหมวดเครื่องนุ่งห่ม ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด การลงทุน ค่ารักษาพยาบาล การศึกษาของบุตร การเลี้ยงชีพ ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยหมวดสังฆนาการและที่อยู่อาศัยเป็นลำดับสุดท้าย และมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายของครัวเรือนมากเป็นอันดับแรก คือ หมวดอาหาร รองลงมาได้แก่หมวดเบ็ดเตล็ด การลงทุน หมวดเครื่องนุ่งห่ม ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ การศึกษาของบุตร ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่อยู่อาศัย การเลี้ยงชีพ การทำบุญ สังฆนาการ และหมวดค่ารักษาพยาบาลเป็นอันดับสุดท้าย

การเปรียบเทียบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้แตกต่างกัน พบว่าครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้สูงจะมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในหมวดยาสูบ เครื่องนุ่งห่ม สังฆนาการ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด การลงทุนและค่าดอกเบี้ยเงินกู้มากกว่าครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้น้อย ซึ่งมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายมากกว่าในหมวดอาหาร ค่ารักษาพยาบาล การทำบุญ และมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่ใกล้เคียงกันในหมวดการศึกษาของบุตร ที่อยู่อาศัย และการเลี้ยงชีพ

ดังนั้น จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าเกษตรกรอำเภอทางดงส่วนใหญ่ ยังมีความยากจนอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่มีรายได้น้อย จะมีรายได้น้อยเพื่อนำมาใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และมีรายได้น้อยเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดทำแผนงานหรือโครงการ เพื่อส่งเสริมการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรอำเภอให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพอื่นเสริม เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปผลผลิต การทำหัตถกรรม ในขณะที่เดียวกันควรสนับสนุนให้ครัวเรือนจัดตั้งกลุ่มองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือกัน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มเกษตรกร เพื่อจะเป็นแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมที่มีดอกเบี้ยต่ำสำหรับการลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิต และรัฐบาลก็ควรมีโครงการส่งเสริมการศึกษาโดยให้เรียนฟรี และการขยายการประกันสุขภาพให้กับเกษตรกรที่มีรายได้น้อยต่อไป